

Bacalaureat

Matematica M_mate-info

Subiecte rezolvate – Simulare Bacalaureat 2013 – Bucuresti 1.02.2013,

M_mate-info

Subiectul I

1. Rezolvati in multimea numerelor reale ecuatia $|x - 2| = 3x + 6$.

Rezolvare:

Daca $x < 2 \Rightarrow |x - 2| = 2 - x \Rightarrow |x - 2| = 3x + 6 \Leftrightarrow 2 - x = 3x + 6 \Leftrightarrow 4x = -4 \Leftrightarrow x = -1 \in (-\infty, 2)$.

Daca $x \geq 2 \Rightarrow |x - 2| = x - 2 \Rightarrow |x - 2| = 3x + 6 \Leftrightarrow x - 2 = 3x + 6 \Leftrightarrow 2x = -8 \Leftrightarrow x = -4 \notin [2, +\infty)$.

Deci $S = \{-1\}$.

2. Rezolvati in multimea numerelor reale inecuatia $\frac{2}{x+4} \leq \frac{1}{3}$.

Rezolvare:

Solutie:

$$\frac{2}{x+4} \leq \frac{1}{3} \Leftrightarrow \frac{2}{x+4} - \frac{1}{3} \leq 0 \Leftrightarrow \frac{6-x-4}{3(x+4)} \leq 0 \Leftrightarrow \frac{2-x}{x+4} \leq 0.$$

x	-\infty																+ \infty
2 - x	+	+	+	+	+	+	+	+	0	-	-	-	-	-	-	-	
x + 4	-	-	-	-	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
$\frac{2-x}{x+4}$	-	-	-	-		+	+	+	0	-	-	-	-	-	-	-	

$x \in (-\infty, -4) \cup [2, +\infty)$.

3. Determinati numarul complex z care are proprietatea $2z + \bar{z} = 3 + 2i$.

Rezolvare:

Notam $z = a + bi$, $a, b \in \mathbb{R} \Rightarrow \bar{z} = a - bi \Rightarrow 2z + \bar{z} = 3 + 2i \Leftrightarrow 2(a + bi) + a - bi = 3 + 2i \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow 3a + bi = 3 + 2i \Rightarrow \begin{cases} 3a = 3 \\ b = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = 2 \end{cases}$$

Deci $z = 1 + 2i$.

4. Determinati numarul submultimilor multimii $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ care nu contin elementele 1 si 2.

Rezolvare:

Determinarea numarului submultimilor multimii $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ care nu contin elementele 1 si 2 se reduce la a determina numarul submultimilor multimii $\{3, 4, 5, 6\}$.

Numarul acestor submultimi este $2^4 = 16$.

Deci sunt 16 submultimi ale multimii $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ care nu contin elementele 1 si 2.

Observatie: Daca nu stiti ca numarul submultimilor unei multimi A cu n elemente este 2^n puteti folosi urmatoarea metoda pentru a-l determina:

Submultimile multimii A sunt:

- multimea vida \emptyset – o submultime ,
- submultimile formate dintr-un element – n submultimi,
- submultimile formate din 2 elemente - C_n^2 submultimi,
-
- submultimile formate din n-1 elemente - C_n^{n-1} submultimi,
- multimea A

Deci numarul submultimilor lui A este $1 + n + C_n^2 + \dots + C_n^{n-1} + 1 = C_n^0 + C_n^1 + C_n^2 + \dots + C_n^{n-1} + C_n^n = 2^n$

5. Rezolvati ecuatia $\sin x - \cos 2x = 0$, daca $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.

Rezolvare:

Folosim: $\cos 2x = 1 - 2\sin^2 x$

$\sin x - \cos 2x = 0 \Leftrightarrow \sin x - 1 + 2\sin^2 x = 0$. Notam $\sin x = y$. $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right) \Rightarrow y \in (0, 1)$

Obtinem: $2y^2 + y - 1 = 0 \Rightarrow \Delta = 1 + 8 = 9 \Rightarrow y_{1,2} = \frac{-1 \pm 3}{4} \Rightarrow y_1 = -1 \notin (0, 1), y_2 = \frac{1}{2} \in (0, 1)$

$\sin x = \frac{1}{2}$ si $x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right) \Rightarrow x = \frac{\pi}{6}$

6. Fie $A(2, 3)$, $B(-2, 4)$, $C(4, 6)$. Sa se determine ecuatiei dreptei d_1 ce trece prin punctul A si este paralela cu dreapta BC .

Rezolvare:

Fie m_{BC} si m_{d_1} pantele dreptelor BC , respectiv d_1 .

$$BC \parallel d_1 \Rightarrow m_{d_1} = m_{BC}. m_{BC} = \frac{y_C - y_B}{x_C - x_B} \Leftrightarrow m_{BC} = \frac{6 - 4}{4 - (-2)} \Leftrightarrow m_{BC} = \frac{2}{6} \Leftrightarrow m_{BC} = \frac{1}{3} \Rightarrow m_{d_1} = \frac{1}{3}$$

Ecuatia dreptei d este: $y - y_A = m_{d_1}(x - x_A) \Leftrightarrow y - 3 = \frac{1}{3}(x - 2) \Leftrightarrow 3y - 9 = x - 2 \Leftrightarrow x - 3y + 7 = 0$.

Subiectul II

1. Fie $X = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} \in M_2(\mathbb{R})$, $a, b \neq 0$.

- a) Aratati ca $X^2 - 2aX + a^2 I_2 = O_2$. (5p)
- b) Calculati X^n . (5p)
- c) Sa se arate ca X este inversabila si sa se calculeze X^{-1} . (5p)

Rezolvare:

$$\begin{aligned} \text{a) } X^2 - 2aX + a^2 I_2 &= \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} - 2a \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} + a^2 \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \\ &= \begin{pmatrix} a^2 & 2ab \\ 0 & a^2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 2a^2 & 2ab \\ 0 & 2a^2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a^2 & 0 \\ 0 & a^2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^2 - 2a^2 + a^2 & 2ab - 2ab \\ 0 & a^2 - 2a^2 + a^2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = O_2 \end{aligned}$$

$$\text{b) } X^2 = \begin{pmatrix} a^2 & 2ab \\ 0 & a^2 \end{pmatrix},$$

$$X^3 = X^2 \cdot X = \begin{pmatrix} a^2 & 2ab \\ 0 & a^2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^3 & 3a^2b \\ 0 & a^3 \end{pmatrix}. (1)$$

Aratam prin inducție că $X^n = \begin{pmatrix} a^n & na^{(n-1)}b \\ 0 & a^n \end{pmatrix}$ pentru orice număr natural $n > 1$.

Presupunem că $X^n = \begin{pmatrix} a^n & na^{(n-1)}b \\ 0 & a^n \end{pmatrix}$. Aratam că $X^{n+1} = \begin{pmatrix} a^{n+1} & (n+1)a^n b \\ 0 & a^{n+1} \end{pmatrix}$.

$$X^{n+1} = X^n \cdot X = \begin{pmatrix} a^n & na^{(n-1)}b \\ 0 & a^n \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a^{n+1} & (n+1)a^n b \\ 0 & a^{n+1} \end{pmatrix}. (2)$$

Din (1) si (2) rezulta ca $X^n = \begin{pmatrix} a^n & na^{(n-1)}b \\ 0 & a^n \end{pmatrix} \forall n \in N^*$.

c) $\det X = \begin{vmatrix} a & b \\ 0 & a \end{vmatrix} = a^2 \neq 0$ pentru $a \neq 0$. Deci matricea este inversabila.

${}^t X = \begin{pmatrix} a & 0 \\ b & a \end{pmatrix}$. Calculam complementii algebrici $X_{ij} = (-1)^{i+j} \Delta_{ij}$ ai elementelor transpusene:

$$X_{11} = (-1)^{1+1} a_{22} = a, X_{12} = (-1)^{1+2} a_{21} = -b, X_{21} = (-1)^{2+1} a_{12} = 0, X_{22} = (-1)^{2+2} a_{11} = a.$$

$$\text{Calculam } X^* = \begin{pmatrix} X_{11} & X_{12} \\ X_{21} & X_{22} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & -b \\ 0 & a \end{pmatrix} \Rightarrow X^{-1} = \frac{1}{\det(X)} X^* = \frac{1}{a^2} \begin{pmatrix} a & -b \\ 0 & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{1}{a} & \frac{-b}{a^2} \\ 0 & \frac{1}{a} \end{pmatrix}.$$

2. Pe multimea R se defineste legea de compozitie $x*y = x + y + xy$.

- a) Verificati daca legea de compozitie „*” este asociativa. (5p)
 b) Aratati ca legea de compozitie „*” admite element neutru. (5p)

c) Sa se calculeze $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{n-1} * \frac{1}{n}$, $n \in N$. (5p)

Rezolvare:

2. a) asociativitatea:

Fie $x, y, z \in R$ oarecare

$$(x*y)*z = x*y + z + (x*y)z = x + y + xy + z + (x + y + xy)z = x + y + z + xy + xz + yz + xyz$$

$$x*(y*z) = x + y*z + x(y*z) = x + (y + z + yz) + x(y + z + yz) = x + y + z + xy + xz + yz + xyz$$

Deci $(x*y)*z = x*(y*z) \forall x, y, z \in R \Rightarrow$ legea „*” este asociativa.

b) Fie $e \in R$ si $x \in R$ oarecare. $e*x = x \Leftrightarrow e + x + ex = x \Leftrightarrow e(x + 1) = 0 \forall x \in R \Rightarrow e = 0$

Deci $\forall x \in R$ avem $0*x = x$. Verificam ca $x*0 = x \forall x \in R$.

$x*0 = x \Leftrightarrow x + 0 + x*0 = x \Leftrightarrow 0 = 0$ adevarata. Deci $0*x = x*0 = x \forall x \in R$.

Deci $e = 0$ este elementul neutru al legii „*”.

c) $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{n-1} * \frac{1}{n}, n \in N$

$$1 * \frac{1}{2} = 1 + \frac{1}{2} + 1 \cdot \frac{1}{2} = 2$$

$$1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} = \left(1 * \frac{1}{2}\right) * \frac{1}{3} = 2 * \frac{1}{3} = 2 + \frac{1}{3} + 2 \cdot \frac{1}{3} = 3$$

Aratam prin inductie matematica ca $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{n-1} * \frac{1}{n} = n$

Presupunem ca $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{k-1} = k - 1$ si aratam ca $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{k-1} * \frac{1}{k} = k$

$$1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{k-1} * \frac{1}{k} = (k - 1) * \frac{1}{k} = k - 1 + \frac{1}{k} + (k - 1) \cdot \frac{1}{k} = k.$$

Deci $\forall n \in \mathbb{N}$ avem $1 * \frac{1}{2} * \frac{1}{3} * \dots * \frac{1}{n-1} * \frac{1}{n} = n$

Subiectul III

1. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x^3}{3} - \ln x$.

a) Calculați $\lim_{x \rightarrow 0} f(x)$. (5p)

a) Sa se determine punctele de extrem ale funcției f. (5p)

b) Sa se demonstreze ca $\ln \sqrt{x} \leq \frac{x^2 - 1}{4}$ pentru orice $x \in (0, +\infty)$. (5p)

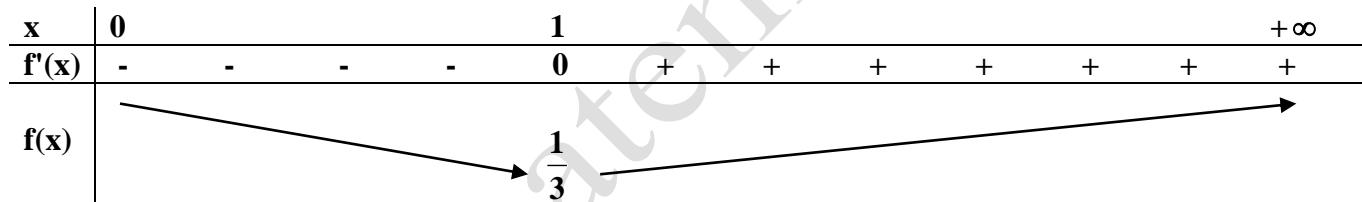
Rezolvare:

$$1. a) \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x^3}{3} - \ln x \right) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^3}{3} - \lim_{x \rightarrow 0} \ln x = 0 - (-\infty) = \infty$$

b) Studiem semnul lui $f'(x)$ pe $(0, +\infty)$.

$$f'(x) = \frac{3x^2}{3} - \frac{1}{x} = x^2 - \frac{1}{x} = \frac{x^3 - 1}{x}. f'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{x^3 - 1}{x} = 0 \Rightarrow x^3 - 1 = 0 \Rightarrow (x-1)(x^2 + x + 1) = 0$$

$$\Rightarrow x_1 = 1 \text{ sau } x^2 + x + 1 = 0 \Delta = 1 - 4 = -3 < 0, f(1) = \frac{1}{3} - \ln 1 = \frac{1}{3}.$$

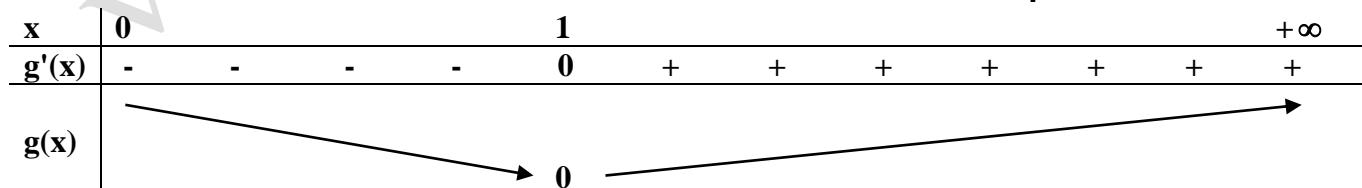
Deci f este descrescătoare pe intervalul $(0, 1)$ și f este crescătoare pe intervalul $(1, +\infty)$.

Deci $x = 1$ este punct de extrem local (minim) pentru f.

c) Considerăm funcția $g: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = \frac{x^2 - 1}{4} - \ln \sqrt{x}$. Studiem semnul lui $g'(x)$.

$$g'(x) = \frac{2x}{4} - \frac{1}{\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{2\sqrt{x}} = \frac{x}{2} - \frac{1}{2x} = \frac{x^2 - 1}{2x}, g'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{x^2 - 1}{2x} = 0 \Rightarrow x^2 - 1 = 0 \Leftrightarrow (x-1)(x+1) = 0$$

$$\Rightarrow x_1 = 1, x_2 = -1. \text{ Cum } x \in (0, +\infty) \text{ singura soluție este } x_1 = 1, g(1) = \frac{1-1}{4} - \ln 1 = 0.$$

Deci g este descrescătoare pe intervalul $(0, 1)$ și g este crescătoare pe intervalul $(1, +\infty)$.

Deci $x = 1$ este punct de extrem local pentru g $\Rightarrow g(x) \geq g(1) \forall x \in (0, +\infty) \Rightarrow$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 1}{4} - \ln \sqrt{x} \geq 0 \quad \forall x \in (0, +\infty) \Rightarrow \ln \sqrt{x} \leq \frac{x^2 - 1}{4} \text{ pentru orice } x \in (0, +\infty).$$

2. Fie $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = x^n e^{3x}$ si $I_n = \int_0^1 f_n(x) dx$, $n \geq 0$.

- a) Sa se calculeze I_0 si I_1 . (5p)
- b) Sa se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f_n(x) dx$. (5p)
- c) Sa se arate ca $3I_{n+1} + (n+1)I_n = e^3$ $\forall n \geq 0$.

Rezolvare:

$$2. a) I_0 = \int_0^1 x^0 e^{3x} dx = \int_0^1 e^{3x} dx = \left. \frac{e^{3x}}{3} \right|_0^1 = \frac{e^3}{3} - \frac{1}{3},$$

$$I_1 = \int_0^1 x e^{3x} dx = \int_0^1 x \left(\frac{e^{3x}}{3} \right)' dx = x \left. \frac{e^{3x}}{3} \right|_0^1 - \int_0^1 \frac{e^{3x}}{3} dx = \frac{e^3}{3} - 0 \cdot \frac{1}{3} \left. \frac{e^{3x}}{3} \right|_0^1 = \frac{e^3}{3} - \frac{e^3}{9} + \frac{1}{9} = \frac{2e^3}{9} + \frac{1}{9}.$$

b) $f_n : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = x^n e^{3x}$ este o functie continua. Aplicand teorema de medie $\exists c$,

$$0 \leq c \leq 1 \text{ astfel incat } \int_0^1 f_n(x) dx = f_n(c) (1 - 0) = c^n e^{3c} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f_n(x) dx = \lim_{n \rightarrow \infty} c^n e^{3c} = 0.$$

$$c) I_{n+1} = \int_0^1 x^{n+1} e^{3x} dx = \int_0^1 x^{n+1} \left(\frac{e^{3x}}{3} \right)' dx = x^{n+1} \left. \frac{e^{3x}}{3} \right|_0^1 - \int_0^1 (n+1)x^n \frac{e^{3x}}{3} dx = \frac{e^3}{3} - 0 \cdot \frac{n+1}{3} I_n \Rightarrow \\ \Rightarrow I_{n+1} = \frac{e^3}{3} - \frac{n+1}{3} I_n \Leftrightarrow 3I_{n+1} = e^3 - (n+1)I_n \Leftrightarrow 3I_{n+1} + (n+1)I_n = e^3 \quad \forall n \geq 0.$$